

Buxusmotbestrijding waarschijnlijk geen oorzaak van koolmezensterfte

In de vorige editie van DIERPLAGEN Informatie berichtten wij over ons oriënterende onderzoek naar plotselinge grote sterfte van jonge kool- en pimpelmezen in de stad. Het vervolgonderzoek dat is uitgevoerd leverde verrassende resultaten op.

Inleiding

Een studie van CLM Onderzoek en Advies in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) laat zien dat de koolmezensterfte in de stad waarschijnlijk niet het gevolg is van de bestrijding van buxusmotrupsen. Wel zijn er 26 verschillende pesticiden aangetroffen in dode jonge mezen, waarbij twee derde van de metingen insecticiden betreft. Deze insecticiden zijn waarschijnlijk voor het grootste deel afkomstig van diergeneesmiddelen tegen vlooiën en teken bij honden en katten. Mogelijk zijn jonge mezen in twee nesten hieraan doodgegaan.

26 verschillende pesticiden aangetroffen

In totaal zijn 26 verschillende pesticiden aangetroffen in 41 monsters van dode jonge koolmezen. Dit betreft insecticiden (9),

Jonge dode koolmezen die al veren hebben. Deze jongen zijn doodgegaan vlak voordat ze konden uitvliegen.

Dode jonge kale koolmezen en een niet-uitgekomen ei. In het nest is goed de bekleding met haren te zien.

Foto: Ronald de Geeter

fungiciden (6), herbiciden (7), biociden (2), industriële stoffen (1) en een intermediair (1). Van de 84 keer dat pesticiden zijn aangetroffen, betreft dat voor het grootste deel insecticiden: 64%.

Waarschijnlijk geen koolmezensterfte door buxusmotbestrijding

De gevonden concentraties van pesticiden zijn in de meeste gevallen te laag om sterfte van de jonge mezen te verklaren. Op locaties waarvan de melder heeft uitgezocht welke pesticiden tegen buxusmot zijn gespoten, vinden we deze stoffen bovendien niet terug in de mezen.

Ook is er geen toename van sterfte van nestjongen van de koolmees in de stad waargenomen vanaf 2017. Dit was het jaar dat er een sterke toename van de buxusmot is geconstateerd en waarin waarschijnlijk ook een toename van de buxusmotrupsbestrijding is opgetreden. Wel kunnen de voor vogels sterk giftige stoffen fipronil en imidacloprid in twee gevallen de oorzaak zijn van sterfte van jonge koolmezen.

Insecticiden via honden- en kattenharen

Mezen gebruiken honden- en kattenharen om hun nest mee te bekleden (lekker warm). Door de behandeling van honden

en katten met diergeneesmiddelen tegen vlooiën en teken bevatten deze haren insecticiden. De 'haarroute' lijkt de meest waarschijnlijke route waardoor jonge koolmezen insecticiden binnenkrijgen. Deze route is nog niet eerder beschreven.

Waarom dan toch meer mezensterfte in de stad?

Uit eerder onderzoek blijkt een hogere sterfte van koolmeesnestjongen in de stad ten opzichte van natuurgebieden. Dit is te verklaren door een combinatie van een lagere hoeveelheid insecten, een lagere kwaliteit van de insecten en een hogere kans op predatie en sterfte van de adulten.

Het rapport *Koolmezensterfte en buxusmotbestrijding - pesticidenbelasting bij jonge koolmezen* kunt u downloaden door bijgaande QR-code te scannen.

